

**Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

15–16 листопада 2018 року
м. Харків, Україна

**Харків
2018**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного економічного університету імені Семена Кузнеця
(протокол № 2 від 17.10.2018 р.), вченої ради Науково-дослідного центру
індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 13 від 23.10.2018 р.)

Рецензенти: **Криворучко Оксана Миколаївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного економічного автомобільно-дорожнього університету;
Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;
Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики :
Тези доповідей : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. Укр. мова, рос. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках тринадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання щодо глобалізаційних соціально-економічних процесів. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, науковим, освітнім і громадським організаціям, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

УДК 658.330

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО АКТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Снітко Єлизавета Олександрівна, к. т. н.,
доцент завідувач кафедри менеджменту

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
e-mail: esnitko@gmail.com;

Драчук Юрій Захарович, д. е. н., професор,
професор кафедри менеджменту

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
e-mail: drachuk.yuriy@gmail.com

Аналізу тенденцій інноваційного розвитку України приділяється достатньо уваги вітчизняними і зарубіжними вченими-науковцями, практиками, аналітиками та фахівцями з цього питання. Водночас існує необхідність комплексного розгляду тенденцій розвитку інноваційних процесів в Україні в поєднанні з оцінкою їх впливу на діяльність суб'єктів господарювання та функціонування економіки в сучасних умовах як єдиного взаємопов'язаного процесу, що має системно регулюватись і вдосконалюватись.

Економіка України залишається несприйнятливою до науково-технічних нововведень через низький рівень виробничої бази промисловості та слабке фінансування державою науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок. І тому формування ефективної державної науково-технічної та інвестиційної політики, спрямованої на досягнення більш високих технологічних укладів, має здійснюватися на основі перетворення власних наукових і дослідно-конструкторських розробок у базовий елемент виробництва. Саме активізація інноваційної діяльності наукової і виробничої сфер є важливим завданням та умовою становлення економічної незалежності України.

Очевидним і зрозумілим є те, що вирішення проблем активізації інноваційної діяльності підприємств – головна запорука здійснення успішних ринкових реформ. Крім того, досвід розви-

нених країн свідчить, що вихід з економічної кризи неможливий без активізації інноваційної діяльності.

Дослідженням з проблематики стратегічного управління, планування стратегічних змін, інноваційного розвитку присвячені роботи вітчизняних вчених: О. Амоші, С. Войтко, О. Гавриша, В. Гейця, С. Ілляшенко та ін. Аспекти розвитку підприємств на базі інноваційних процесів привертають увагу зарубіжних дослідників, таких як: А. Аتكіссон, І. Бланк, В. Бобров, С. Глазьев, У. Мітчелл, О. Мотовилов, А. Пригожин, Б. Санто, Й. Шумпетер.

Інноваційна активність базується на найбільш ефективному використанні інтелектуального потенціалу підприємства, його розвитку для досягнення поставлених цілей та залежить від компонентів внутрішнього та зовнішнього середовища. Ключовим показником в аналізі фінансової складової підприємства є його фінансова стійкість, яка, за І. Бланком, являє собою міцність фінансового стану компанії, що реалізується через перевищення частки власного капіталу над залученою у складі джерел фінансування [1].

Об'єктами інформаційної системи підприємства (ІСП) є результати наукових досліджень, які створюються та використовуються з метою розвитку підприємства, підвищення рівня його інноваційності та отримання прибутку.

Локальна інноваційна система підприємства, що знаходиться на мікрорівні, виступає джерелом генерації та втілення нових знань і знаходиться у постійній взаємодії з регіональною та національною системами.

Інноваційна система підприємства створюється на базі вже наявного підприємства і спрямована на підвищення рівня конкурентоспроможності продукції, що випускається, створення інноваційної бази для довгострокового стійкого зростання компанії, а разом з нею і економіки країни загалом.

Таким чином, створення інноваційної системи мікрорівня має сприяти активізації інноваційної діяльності та прискорен-

ню поширення інновацій на вітчизняному ринку. Взаємодія між підприємствами у різних сферах, а також між підприємствами та державними установами (або державними підприємствами) є важливими складовими інноваційного розвитку.

У процесі організації співпраці з партнерами вітчизняним менеджерам варто звернути увагу на модель відкритих інновацій, яка сприяла покращенню інноваційної діяльності багатьох зарубіжних компаній, але поки що не отримала належної оцінки з боку українських управлінців [2, с. 23].

В умовах розвитку сучасного суспільства основним чинником, що визначає конкурентоспроможність держави, є зростання ступеня інноваційності економіки. Центральне місце в інноваційній системі посідають підприємства регіону, де формується попит на інноваційну продукцію, перетворюються знання на інноваційний капітал [2, с. 59].

За даними державної служби статистики частка підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність з 2009 по 2016 рр., зросла з 12,8 % до 18,9 %. Найбільшу частку серед джерел фінансування інноваційної діяльності становлять власні кошти підприємств [3].

Таким чином, інноваційно-активні підприємства України на 94 % здійснюють інноваційну діяльність за рахунок самофінансування. Залучення інтелектуальних, фінансових і кадрових ресурсів, вивчення зовнішніх і внутрішніх факторів підприємства, виокремлення проблемних ситуацій та антикризове управління сприятимуть успішному інноваційному розвитку та підвищенню ефективності використання інновацій на вітчизняних підприємствах.

Висновок. На сьогодні інноваційно активні підприємства в Україні в переважній своїй більшості здійснюють інноваційну діяльність за власний рахунок, а прогнозування і моніторинг проблемних аспектів дозволяють їм досягнути фінансової стабільності в межах допустимого рівня ризику. Відсутність інвестицій на реалізацію інновацій стримує розвиток і знижує інноваційну

активність українського бізнесу, а отже, знижується конкурентоспроможність українських компаній.

В умовах нестабільного економічного середовища вітчизняним підприємствам доцільно вживати заходів щодо стабілізації своєї фінансово-господарської діяльності та забезпечення інноваційного розвитку шляхом своєчасного антикризового управління, моніторингу показників фінансового стану підприємства, запровадження інновацій, прийняття управлінських рішень щодо переходу підприємства на інноваційний шлях розвитку.

Література

1. Бланк И. А. Словарь-справочник финансового менеджера. URL: <http://www.consensus-audit.ru/dic/blank/finansovaya-ustojchivost/>
2. Комлик М. О. Інноваційний розвиток – потреба та реальність. *Наукові вісті НТУУ «КПІ»*. 2003. № 3 (29). С. 12–20.
3. Наука та науково-технічна діяльність // Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html
4. Спасти будущее: первый рейтинг инновационных компаний Украины. FORBES. 2016. № 5. URL: <http://forbes.net.ua/magazine/forbes/1416757-spasti-budushchee-pervyj-rejting-innovacionnyh-kompanij-ukrainy#1>

